

STARTBANA

TEORIA
Ruotsin kielen
itseopiskelumateriaali

Taina Juurakko-Paavola
Teija Lehto
Marja Portin

 HÄMEEN
AMMATTI-
KORKEAKOULU

Taina Juurakko-Paavola, Teija Lehto & Marja Portin
STARTBANA
Teoria. Ruotsin kielen itseopiskelumateriaali

ISBN 951-784-154-X

JULKAISIJA - PUBLISHER

Hämeen ammattikorkeakoulu
PL 230, 13101 HÄMEENLINNA
puhelin (03) 6461
faksi (03) 646 4259
julkaisut@hamk.fi
www.hamk.fi/julkaisut

Kannen suunnittelu: Minna Ruusunen ja Marianne Uimonen
Taittomallin suunnittelu: Minna Ruusunen

Tämän teoksen kopioiminen on tekijäinoikeuslain (404/61, muut. 897/80) ja
valokuvauslain (405/61, muut. 898/80) sekä Suomen valtion ja Kopiosto ry:n tekemän
sopimuksen mukaisesti kielletty.

Hämeenlinna, lokakuu 2002

STARTBANA

Teoria

Ruotsin kielen itseopiskelumateriaali

KeVät - PROJEKTI

Yhteistyössä
Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia
Hämeen ammattikorkeakoulu
Lahden ammattikorkeakoulu
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu

ESIPUHE

Ammattikorkeakouluopiskelijoista n. 1/3 tulee ns. ammatillista väylää. Näillä opiskelijoilla on ollut peruskoulun kieliopintojen jälkeen erittäin vähän kielenopetusta, useimmilla aloilla esim. ruotsia vain yhden opintoviikon verran. Monilla aikuisopiskelijoilla on puolestaan saatanut kuluu 10-15 vuotta edellisistä kieliopinnoista. Monet opiskelijat ovatkin kokeneet suuria vaikeuksia ammattikorkeakoulutason kieliopintojen suorittamisessa, koska varsinaiset amk-kieliopinnot lähtevät tasolta, johon heidän aikaisemmat tietonsa eivät välttämättä ole riittäneet.

Tämä *Startbana*-oppimateriaali on tarkoitettu kiitoradaksi varsinaisiin ruotsin kielen amk-opintoihin. Tämän materiaalin avulla opiskelija voi kerrata ja opiskella ruotsin kielen perusrakenteita ja –sanastoa. Materiaali on tarkoitettu kaikkien alojen opiskelijoille, ja materiaalin lähtötasona on peruskoulun oppimäärä.

Tämä oppimateriaali on laadittu *Ammattikorkeakouluopintojen keskeyttämisten vähentäminen – KeVät*-projektissa. Tämän ESR-projektin kansallinen rahoittajaviranomainen oli Etelä-Suomen lääninhallitus.

Materiaali on vapaasti sekä opettajien että opiskelijoiden käytettävissä opiskelutarkoituksiin. Materiaalin ovat laatineet Hämeen ammattikorkeakoulun kielikoulutuskeskuksen ruotsin opettajat Teija Lehto, Marja Portin ja Taina Juurakko-Paavola (hankkeen koordinaattori). Materiaali on esitettävä lv 2001-2002 Hämeen ammattikorkeakoulun eri koulutusohjelmissa.

Materiaali soveltuu sekä opettajan johdolla tapahtuvaan opetukseen että itsenäiseen opiskeluun. Materiaali koostuu kolmesta osasta: teoria, tehtävät ja vastaukset. Teoria-osassa esitellään ruotsin kielen keskeisimmät rakenteet esimerkkien avulla. Tehtävät-osa sisältää monipuolisia tehtäviä kielen rakenteista: tehtävät etenevät helpommasta vaikeampaan, ja viimeiset tehtävät ovat yleensä eniten opiskelijan omaa tuottamista vaativia kirjoittamis- ja käännöstehtäviä. Vastaukset-osa sisältää kaikkien tehtävien oikeat vastaukset.

Toivomme, että tämä *Startbana*-oppimateriaali tulee mahdollisimman monen amk-ruotsin opettajan ja amk-ruotsia opiskelevan käyttöön. Toivotamme kaikille hyvää kiittoa ruotsin opintoihin!

Hämeenlinnassa lokakuussa 2002

Taina Juurakko-Paavola

Teija Lehto

Marja Portin

Sisällysluettelo

1 KIELIOPPITERMIT	3
2 KYSYMYKSEN MUODOSTAMINEN	6
2.1 KYSYMYSSANAN AVULLA	6
2.2 ILMAN KYSYMYSSANAA	8
2.3 ANTAMALLA VAIHTOEHTOJA	8
2.4 PAINOTTAMALLA TÄRKEÄÄ SANAA	8
3 SUBSTANTIIVIT	9
3.1 SUBSTANTIIVIEN SUKU	9
3.2 SUBSTANTIIVIEN TAIVUTUS	9
3.3 MÄÄRÄYSMUOTOJEN KÄYTTÖ	11
3.5 OMISTUSMUOTO	13
4 ADJEKTIIVIT	14
4.1 ADJEKTIIVIEN TAIVUTUS	14
4.2 ADJEKTIIVIEN VERTAILUMUODOT	15
5 VERBIT	17
5.1 TAIVUTUSLUOKAT	17
5.2 LUETTELO VAHVOISTA JA EPÄSÄÄNNÖLLISISTÄ VERBEISTÄ	18
5.3 AIKAMUODOT	22
5.4 AIKAMUOTOJEN RINNASTAMINEN	22
5.5 IMPERATIIVI (= KÄSKYMUOTO)	23
5.6 ATT-PARTIKKELI VERBIN PERUSMUODON YHTEYDESSÄ	24
5.7 KONDITONAALI (= EHTOLAUSEET)	27
5.8 S-PASSIIVI	28
6 SANAJÄRJESTYS	30
6.1 PÄÄLAUSEIDEN SANAJÄRJESTYS	30
6.2 SIVULAUSEIDEN SANAJÄRJESTYS	31
6.3 ALISTUSKONJUNKTIOITA JA LIKKUVIA MÄÄREITÄ	31
7 PRONOMINIT	33
7.1 PERSONAPRONOMINIT	33
7.2 OMISTUSMUOTO	34
7.3 RELATIIVIPRONOMINIT	35
7.4 MUUT PRONOMINIT	36

8 LUKUSANAT JA AJAN ILMAUKSET	39
8.1 PERUSLUVUT	40
8.2 JÄRJESTYSLUVUT	40
9 PREPOSITIOT	42
9.1 PAIKAN PREPOSITIOT	42
9.2 SUBSTANTIIVEIHIN, ADJEKTIIVEIHIN JA VERBEIHIN LIITTYVÄT ..... PREPOSITIOT	43

1 KIELIOPPITERMIT

Sanaluokat

adjektiivi
substantiivi
pronomini
verbi

kuvaus: mitä ilmaisee
laatusana: ominaisuus, laatu
nimisana: henkilöt, asiat, esineet
asemosana: henkilöt, asiat, esineet
teonsana: tekeminen

esimerkki
lång, vacker
en student, en bostad
han, vi, den, det, dem, oss, min
studera, läsa

Lauseenjäsenet

subjekti
predikaatti
objekti
predikatiivi
adverbiaali
liikkuva määre

kuvaus: mitä ilmaisee
tekijä: kuka tekee?
verbi: mitä tekee?
tekemisen kohde: ketä/kenelle?
olla-verbin määre
ajan, paikan tai tavan ilmaus
sana, jolla eri paikka pää- ja sivulauseessa

Esimerkkejä lauseenjäsenistä

subjekti <i>Han</i>	predikaatti <i>läser</i>	objekti <i>en bok</i>	adverbiaali <i>på tåget.</i>
------------------------	-----------------------------	--------------------------	---------------------------------

subjekti <i>Den</i>	predikaatti <i>är</i>	predikatiivi <i>spännande.</i>
------------------------	--------------------------	-----------------------------------

subjekti <i>Han</i>	predikaatti <i>läser</i>	liikkuva määre <i>ofta</i>	attribuutti <i>spännande</i>	objekti <i>böcker.</i>
------------------------	-----------------------------	-------------------------------	---------------------------------	---------------------------

Substantiivit

deklinatio	selitys taivutusluokka, 1-5	esimerkkejä en blomma 1, en timme 2, en student 3, ett arbete 4, ett hus 5
epämääräinen muoto	muoto, jota käytetään mainittaessa jokin tuntematon asia	Vi träffade en utländsk student.
määräinen muoto	muoto, jota käytetään mainittaessa jokin tuttu asia	Studenten var från Tyskland.
predikatiivi	olla-verbin määre	Han är student.

Adjektiivit

attribuutti	selitys substantiivin määre	esimerkkejä Den utländska studenten talar engelska bra.
predikatiivi	olla-verbin määre	Hans språkkunskaper är bra .
positiivi	samaa astetta ilmaiseva adjektiivimuoto	Hans språkkunskaper är lika bra som mina.
komparatiivi	korkeampaa astetta ilmaiseva adjektiivimuoto	Min vän kan bättre engelska än jag.
superlatiivi	korkeinta astetta ilmaiseva adjektiivimuoto	Hon har de bästa språkkunskaperna i hela klassen.
pääsana	sana, joka määrää adjektiivin muodon, voi olla substantiivi tai pronomini	Han är duktig. Han är en duktig student .

Pronominit

persoonapronomini	ilmaisee henkilöä tai asiaa, tekijänä tai tekemisen kohteena	esimerkkejä Vi såg honom inte.
possessiivipronomini	omistusta	Våra vänner kan inte komma.
relatiivipronomini	lauseiden välisiä suhteita	Våra vänner, som bor utanför staden, kan inte komma i kväll.
korrelaatti	sana, johon relatiivipronomini viittaa	Huset som vi besökte var mycket gammalt.
pääsana	substantiivi, joka määrää omistuspronominin muodon	Mitt nya rum är stort.

Verbit

konjugaatio	selitys taivutusluokka I-IV	esimerkkejä börja I köpa II må III skriva IV
-------------	---------------------------------------	--

Aikamuodot

preesens	mitä tapahtuu?	Hon skriver ett brev.
imperfekti	mitä tapahtui?	Hon skrev brevet igår.
perfekti	mitä on tapahtunut?	Hon har redan skrivit brevet.
pluskvamperfekti	mitä oli tapahtunut?	Hon hade redan skrivit brevet.

Muita

konditionaali
=ehtolause

mitä tapahtuisi?

Hon **skulle skriva** ett brev, om hon hade tid.

imperatiivi
=käskymuoto
pääverbi

Skriv ett brev!

Kan hon **skriva** brevet?

apuverbi

Kan hon skriva brevet?

perusmuoto

verbin ensimmäinen muoto

Hon kan inte **skriva** brevet idag.

supiini

verbin viimeinen muoto

Hon hade inte **skrivit** brevet.

Sanajärjestys

päälause

itsenäisen ajatuksen
sisältävä lause

Jag skriver brevet.

suora sanajärjestys

subjekti ennen predikaattia

Jag kan inte komma i kväll.

käänteinen
sanajärjestys

predikaatti ennen subjektia

I kväll kan jag inte komma.

rinnastuskonjunktio

samanarvoisia lauseita
rinnastava konjunktio

Jag kan inte komma i dag, men jag kan komma i morgon.

liikkuva määre

määre, jolla on eri paikka
pää- ja sivulauseissa

Jag kommer, om jag inte blir sjuk.

sivulause

ei sisällä itsenäistä ajatusta,
liittyy aina päälauseeseen

Jag skriver brevet, om jag har tid.

alistuskonjunktio

sivulauseen aloittava
konjunktio

Jag kan inte komma, eftersom jag är sjuk.

relatiivilause

relatiivipronominilla alkava
lause, sivulause tyyppi

Jag kommer med en kompis, som du också känner.

epäsuora kysymys

kysymys, johon ei odoteta
vastausta, sivulause tyyppi

Jag vet inte, hur vi ska åka dit.

2 KYSYMYKSEN MUODOSTAMINEN

- kysymyksen muodostamisessa tärkeintä on muistaa kysymyssanat ja oikea sanajärjestys

2.1 KYSYMYSSANAN AVULLA

VEM - kuka

VAD - mikä

- kysymyssanaan liittyvä prepositio tavallisesti lauseen lopussa
- vem ja vad ovat itsenäisiä kysymyssanoja
- monikossa vilka
- vem henkilöistä, vad asioista tai esineistä
- Vem är din chef?*
- Vem talar du om?*
- Vad är ditt telefonnummer?*
- Vad tycker du om?*

VEMS - kenen

- kysymyssanaan liittyvässä substantiivissa epämääräinen muoto
- monikossa voidaan käyttää muotoa vilkas
- Vems bil står där?*

VILKEN, VILKET, VILKA - mikä

- on kyse tietyistä ryhmästä, asia on tuttu
- vastauksena on substantiivi, usein nimi
- kysymyssanaan liittyvä prepositio usein lauseen lopussa
- Vilken linje studerar du på?*
- kysymyssana taipuu pääsanansa suvun ja luvun mukaan
- kysymyssanaan liittyvässä substantiivissa ja adjektiivissa on epämääräinen muoto
- Vilken match menar du? - HIFKs*
- Vilket svenskt TV-program talar du om? - Rederiet*
- Vilka tidningar läser du dagligen? - DN och Hbl*

VILKENDERA, VILKETDERA - kumpi

- kysymyssanaan liittyvässä substantiivissa ja adjektiivissa määräinen muoto
- Vilkendera dagen passar bättre?*
- Vilketdera systemet väljer vi?*

VAD FÖR - mikä

- on kyse uudesta, epämääräisestä tilanteesta, ei tarkkaa tietoa
- vastauksena selittävä substantiivi, usein yhdyssana
- vad ja för en/ett erotetaan usein toisistaan
- kysymyssanaan liittyvä substantiivi ja adjektiivi epämääräisessä muodossa
- Vad var det för en match? - fotbollsmatch*
- Vad var det för ett program? - talkshow*
- Vad köpte du för böcker? - skolböcker*

HURDAN, HURDANT, HURDANA - millainen

- kysytään laatua, vastauksena adjektiivi
- kysymyssanaan liittyvä substantiivi epämääräisessä muodossa
- kysymyssana taipuu pääsanansa suvun ja luvun mukaan

Hurdan var matchen? - spännande

Hurdant var programmet? - trevligt

Hurdana böcker läser du? - romantiska

VAR - missä**VART - minne****VARIFRÅN - mistä**

- ruotsin kielessä eräät verbit vastaavat kysymykseen missä, kun taas suomen kielessä ne vastaavat kysymykseen mihin, mistä; näitä verbejä ovat mm.: *lämna* (jättää), *samlas* (kokoontua), *köpa* (ostaa), *läsa* (lukea), *stanna* (jäädä), *parkera* (pysäköidä), *bygga* (rakentaa), *lägga* (asettaa, laittaa), *sätta sig* (istuutua), *hitta* (löytää), *kolla* (tarkistaa), *glömma* (unohtaa), *sätta* (asettaa, laittaa), *ställa* (asettaa, laittaa)

Var bor du nuförtiden?

Var lämnade du bilen? - i garaget

- vart ja varifrån kysyvät suuntaa, vrt. *Vad tycker du om?*

Vart åker den där bussen?

Varifrån kommer du?

NÄR - milloin

När/Vilken tid avgår tåget?

HUR - kuinka, miten

- liitetään usein adjektiiviin, substantiiviin tai adverbiin
- hur länge
- hur många
- hur mycket
- hur ofta

Hur ofta går bussarna till staden?

- joskus hur voi puhemielessä saada saman merkityksen kuin hurdan

Hur är vädret där?

VARFÖR - miksi

Varför kommer du inte med?

2.2 ILMAN KYSYMYSSANAA

- suomen –ko/-kö-kysymykset muodostetaan ruotsissa käänteisellä sanajärjestyksellä
- kyllä/ei-vastaukset ovat muotoa ja/nej + det + predikaatti + subjekti (+ inte)
  - vastauksen predikaatissa toistetaan kysymyksen mahdollinen apuverbi tai korvataan presens verbillä gör, imperfekti verbillä gjorde

Kan du komma på måndag?

Ja, det kan jag. / Nej, det kan jag inte.

Har du varit här tidigare?

Ja, det har jag. / Nej, det har jag inte.

Tycker du om chokladglass?

Ja, det gör jag. / Nej, det gör jag inte.

Tyckte du om filmen?

Ja, det gjorde jag. / Nej, det gjorde jag inte.

2.3 ANTAMALLA VAIHTOEHTOJA

Rökare eller icke-rökare?

Enkel- eller dubbelrum?

I svenska kronor eller i euro?

2.4 PAINOTTAMALLA TÄRKEÄÄ SANAA

Och telefonnumret?

Platsbiljetten?

Beställningsnumret?

KYSYMYKSEN SANAJÄRJESTYS

KYSYMYSSANA + PREDIKAATIN ENSIMMÄINEN OSA + SUBJEKTI + KIELTO/LIIKKUVA MÄÄRE + PREDIKAATIN LOPPUOSA + MUUT

Varför har han inte ännu kommit?

Måste jag ringa till honom genast?

HUOM! Ruotsissa verbi ennen tekijää!

- suomi: Mitä lippu maksaa?
- ruotsi: Vad kostar biljetten?

3 SUBSTANTIIVIT

3.1 SUBSTANTIIVIEN SUKU

- Ruotsin kielen substantiivit ovat joko en- tai ett-sukuisia.
en vän; en stol; ett bord; ett hus
- Artikkelisana (*en/ett*), joka ilmoittaa sanan suvun, on olennainen osa sanaa. Sanoja opeteltaessa kannattaa heti opetella sekä artikkelisana että substantiivi.
- Substantiivin suku (*en/ett*) vaikuttaa adjektiivin ja pronominiin.
Vi har grundat en ny firma.
I Helsingfors finns det ett nytt företag, som heter Solida Ab.
Vi är stolta över vår nya firma.
Vi planerar vårt arbete mycket noggrant.

3.2 SUBSTANTIIVIEN TAIVUTUS

- Substantiivit taipuvat yksikössä ja monikossa, epämääräisessä ja määräisessä muodossa
- Ne jaetaan viiteen eri taivutusryhmään eli deklinaatioon *monikon päätteen mukaan*.

yksikkö		monikko	
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen

1. deklinaatio		-OR	
en firma	firman	firmor	firmorna
en gata	gatan	gator	gatorna

en-sukuiset a-loppuiset sanat

2. deklinaatio		-AR	
en finne	finnen	finnar	finnarna
en tidning	tidningen	tidningar	tidningarna
en bil	bilen	bilar	bilarna
en nyckel	nyckeln	nycklar	nycklarna

en-sukuisia e- ja ing-loppuisia sekä yksi- tai kaksitavuisia sanoja

3. deklinaatio		-(E)R	
en lunch	lunchen	luncher	luncherna
en dator	datorn	datorer	datorerna
en sko	skon	skor	skorna
ett kafé	kaféet	kaféer	kaféerna
ett gymnasium	gymnasiet	gymnasier	gymnasierna

en-sukuisia ruotsalaisperäisiä sanoja
en-/ett-sukuisia vierasperäisiä sanoja

4. deklinaatio –N

ett ämne	ämnet	ämnen	ämnena
ett årtionde	årtiondet	årtionden	årtiondena

ett-sukuiset vokaaliloppuiset sanat

5. deklinaatio –

ett hus	huset	hus -	husen
ett bibliotek	biblioteket	bibliotek -	biblioteken
en läkare	läkaren	läkare -	läkarna
en studerande	studeranden	studerande -	studerandena
en kritiker	kritikern	kritiker -	kritikerna

ett-sukuiset konsonanttiloppuiset sanat

en-sukuiset are- ja ande-loppuiset sanat, er-loppuiset tekijännimet

Epäsäännöllisesti taipuvia substantiiveja:

1.	en ros	rosen	rosor	rosorna
	en våg	vågen	vågor	vågorna
2.	en ansökan	ansökan	ansökningar	ansökningarna
	en dotter	dottern	döttrar	döttrarna
	ett finger	fingeret	fingrar	fingrarna
	en förfrågan	förfrågan	förfrågningar	förfrågningarna
	en mor	modern	mödrar	mödrarna
	en önskan	önskan	önskningar	önskningarna
3.	en bok	boken	böcker	böckerna
	en bokstav	bokstaven	bokstäver	bokstäverna
	en fot	foten	fötter	fötterna
	en hand	handen	händer	händerna
	ett land	landet	länder	länderna
	en natt	natten	nätter	nätterna
	en son	sonen	söner	sönerna
	en stad	staden	städer	städerna
	en strand	stranden	stränder	stränderna
	en tand	tanden	tänder	tänderna
	ett parti	partiet	partier	partierna
	ett pris	priset	priser	priserna
	ett prov	provet	prover	proverna
4.	ett öga	ögat	ögon	ögonen
	ett öra	örat	öron	öronen
5.	en bror (broder)	brodern	bröder	bröderna
	en far (fader)	fadern	fäder	fäderna
	en man	mannen	män	männerna
	en mus	musen	möss	mössen

Taivutusryhmien ulkopuolisia:

ett centrum	centrumet	centrum
en examen	examen	examina
ett faktum	faktumet	fakta
en tentamen	tentamen	tentamina

3.3 MÄÄRÄYSMUOTOJEN KÄYTTÖ

3.3.1 Epämääräinen muoto

*Jag har köpt **en kamera**.*
Asia mainitaan ensimmäisen kerran.

***En hund** är ett trevligt husdjur.*
Substantiivi lajinsa / ryhmänsä edustajana (kuka/mikä tahansa, jokainen ryhmän edustaja).

*Han arbetar som **en galning**.*
Vertaus.

3.3.2 Epämääräinen muoto ilman artikkelia

*Jag tycker om **mat / vin / musik / filosofi**.*
Aine- ja ajatussanat.

*Han är **ingenjör / protestant / vegetarian / norrman**.*
Ammattia, vakaumusta, aatetta ja kansallisuutta ilmaisevat sanat *vara-* ja *bli-*verbien yhteydessä.

Huom! Han är **en ung ingenjör**. Hon är **en lärare som** alla tycker om.

***Som ung man** bodde han i Helsingfors. Han arbetade som **försäljare**.*
Som-rakenne.

*Vi åker **bil / tåg / båt**. Jag har **feber / huvudvärk**.*
Sanonnat.

*Det är **vackert väder**. Det är **sommar / tisdag**.*
Sään ja ajan ilmoittaminen.

*Hon behöver **bil, dator och telefon** varje dag.*
Rinnastus tai luettelo.

Kära kollega! Bästa tittare!
Puhuttelu.

*Min **chef** kommer tillbaka i morgon.*
Omistusmuodon jälkeen.

3.3.3 Määräinen muoto

*Jag köpte **en kamera**. **Kameran** är bra.*
Asia aikaisemmin mainittu.

Solen skiner.

Asia yleisesti tunnettu.

Stäng dörren / fönstret!

Asia tilanteesta johtuen tunnettu.

Älgen ser man ofta i Finland.

Substantiivi edustaa kokonaista lajia tai ryhmää.

Tåget från Tammerfors anländer om tio minuter.

Substantiivilla lisämääre, esim. prepositioilmaus.

Hon bröt nyckelbenet.

Substantiivi ilmaisee ruumiinosaa.

3.4 ARTIKKELI + ADJEKTIIVI + SUBSTANTIIVI

- Ruotsissa ei ole erillistä määräistä artikkelia. Substantiivin määräisyys ilmaistaan loppu-artikkelin **–en** tai **–et** avulla. **Den, det, de** esiintyy vain adjektiivin yhteydessä. Se ei siis vastaa englannin artikkelia **the**.
- Pelkkä substantiivi:
Ett nytt företag grundades i Åbo. Företaget sysselsätter 200 personer.
- Det + adjektiivi + substantiivi:
Det nya företaget sysselsätter 200 personer.

yksikkö epämääräinen	määräinen	monikko epämääräinen	määräinen
en ny skola	den nya skolan	nya skolor	de nya skolorna
ett nytt kontor	det nya kontoret	nya kontor	de nya kontoren

Vårt företag har öppnat ett nytt kontor i Stockholm. Det nya kontoret är mycket modernt. Alla nya kontor ser inte så fina ut. De nya kontoren i Stockholm är dock alltid ganska fina.

Tietyt adjektiivista ja substantiivista muodostetut nimet ja ilmaukset ovat ilman määräistä artikkelia **den/det** (yleensä: **den röda bilen, det stormiga havet**)

- erisnimet: *Europeiska unionen / Förenta staterna / Finska viken / Svarta havet*
- suuntaa ilmaisevat adjektiivit: *södra delen av landet / övre våningen / högra handen*
- sanonnat: *svenska språket / största delen / förra veckan / andra världskriget / tredje våningen*

3.5 OMISTUSMUOTO

A. Genetiivi

- vastaa kysymykseen *Vems? Kenen? Keiden?*
- muodostetaan *s*-päätteellä: *Lenas kolleger, pojkarnas rum*
- jos sanan viimeinen kirjain on *s, x, tai z* ei *s*-päätettä lisätä: *Helsingfors stad, Carls bil, Schweiz flagga*

HUOM! Genetiivin jälkeen adjektiivi *a*-loppuisessa muodossa, substantiivi epämääräisessä muodossa: *Lenas nya kolleger, pojkarnas lilla rum, Carls fina bil*

B. Prepositiot

· försäljningen av mobiltelefoner	puhelimien myynti
· personalen på företaget	yrityksen henkilökunta
· människorna på 80-talet	80-luvun ihmiset
· orsaken till missuppfattningen	väärinkäsityksen syy
· en omsättning på 43 miljoner	43 miljoonan liikevaihto
· underleverantör till ABB	ABBn alihankkija
· vd för företaget	yrityksen toimitusjohtaja

C. Muita tapoja

- adjektiivi: *danska kronan (Tanskan kruunu) / Europeiska unionen (Euroopan unioni) / den finska exporten (Suomen vienti)*
- yhdyssana: *kursuppgången (kurssin nousu)*

4 ADJEKTIIVIT

4.1 ADJEKTIIVIEN TAIVUTUS

- Adjektiivit vastaavat kysymykseen millainen (hurdan? hurdant? hurdana?).
- Adjektiiveilla on kolme muotoa, ja ne taipuvat aina pääsanansa mukaan.

låg, lågt, låga (matala)

ny, nytt, nya (uusi)

vacker, vackert, vackra (kaunis)

Adjektiivi attribuuttina

- Adjektiivi voi olla **attribuuttina** eli määrittämässä substantiivia.
- Attribuuttina adjektiivi taipuu substantiivin suvun (en- tai ett-suku) ja luvun (yksikkö tai monikko) mukaan.

Här finns en ny affär. Här finns också ett nytt museum. Men här finns inga nya varuhus.

Adjektiivin a-muodon käyttö

- Adjektiivista käytetään a-muotoa kolmessa tapauksessa:
  1. *Han gillar gamla bilar.* monikko
  2. *Den gamla bilen har kostat mycket.* yksikön määräinen muoto
  3. *Han behöver ofta fixa sin gamla bil.* genetiivin eli omistusmuodon jäljessä

Adjektiivi predikatiivina

- Adjektiivi voi myös olla **predikatiivina** eli olla-verbin määreenä (*vara* 'olla' tai *bli* 'tulla joksikin')
- Predikatiivina adjektiivi taipuu pääsanansa suvun (en- tai ett-suku) ja luvun (yksikkö tai monikko) mukaan. Pääsana voi olla substantiivi tai pronomini.

Jag ska vara flitig.

pääsanana pronomini yksikössä

Det här bordet är upptaget.

pääsana ett-sukuinen substantiivi

De blev trötta under resan.

pääsana pronomini monikossa

Taipumattomia adjektiiveja

- Taipumattomia ovat monet a-, e- ja s-loppuiset adjektiivit. Samoin myös partisiipin preesensistä muodostetut adjektiivit ande- tai ende-päätteellä ovat taipumattomia.

bra 'hyvä', *noga* 'tarkka', *äkta* 'aito', *nutida* 'nykyinen', *enda* 'ainoa'

öde 'autio', *gyllene* 'kultainen'

gratis 'ilmainen', *gammaldags* 'vanhanaikainen', *medelålders* 'keski-ikäinen'

spännande 'jännittävä', *leende* 'naurava', *givande* 'antoisa'

- Lisäksi on joitakin muita taipumattomia adjektiiveja:

· *fel* 'väärä': *Vi valde fel linje.*

· *kul* 'kiva': *Vi hade kul där.*

· *sönder* 'rikki': *Bilen gick sönder.*

Adjektiivi adverbina

- Adjektiivin t-muotoa voidaan käyttää adverbina vastaamassa kysymykseen kuinka (hur?).
- Adverbi voi määrittää verbiä, esim. *De kom snabbt. He tulivat nopeasti.* Suomessa vastineon usein -sti-päätteinen.

Du sjunger vackert.

Sinä laulat kauniisti.

Han körde långsamt och försiktigt.

Hän ajoi hitaasti ja varovaisesti.

- Adjektiivista muodostettu adverbi voi myös vahvistaa toista adjektiivia tai adverbia.

Det var otroligt vackert väder.

Oli uskomattoman kaunis sää.

De kom helt överraskande.

He tulivat aivan yllättäen.

4.2 ADJEKTIIVIEN VERTAILUMUODOT

- Adjektiiveilla on kolme vertailumuotoa: positiivi, komparatiivi ja superlatiivi.

Du var lika snabb som jag.

positiivi

De var snabbare än vi.

komparatiivi

Han var den snabbaste av alla.

superlatiivi

4.2.1 Komparatiivi

- Komparatiivin tunnus on useimmiten -ARE, (esim. *vackrare, finare, långsammare*) joskus -RE (esim. *längre, tyngre, äldre*).
- Komparatiivin jäljessä suomen kuin-sanana vastineena on ruotsissa ÄN, positiivissa SOM.
- Muista myös käyttää ÄN-vertailusanaa aina annan/annat/andra/annorlunda-sanojen ('toinen, erilainen') kanssa.

Du är inte så fet som min vän.

Sinä et ole yhtä lihava kuin ystäväni.

Min vän är fetare än din vän.

Ystäväni on lihavampi kuin sinun ystäväsi.

Vi gör det på ett annat sätt än ni.

Teemme sen toisella tavalla kuin te.

Komparatiivia vahvistamassa voidaan käyttää esim. sanoja *litet snabbare* 'vähän lihavampi', *något fetare* 'hieman lihavampi', *ännu fetare* 'vielä lihavampi', *allt fetare* 'yhä lihavampi'

4.2.2 Superlatiivi

- Superlatiivin tunnus on useimmiten -AST (esim. *vackrast, finast, långsammast*) joskus -ST (esim. *längst, tyngst, äldst*).
- Superlatiivilla on myös pitkä muoto -ASTE (esim. *den /det/de vackraste, finaste, långsammaste*) ja -STA (esim. *den/det/de längsta, tyngsta, äldsta*).
- **Attribuuttina** eli substantiivia määrittämässä superlatiivi on pitkässä muodossa (päätte -ASTE, -STA). Sen edessä on määräinen artikkeli ja substantiivi on määräisessä muodossa.

Vår vän tog de finaste bilderna.

Ystävämme otti hienoimmat kuvat.

Det bästa receptet fick jag av min moster.

Parhaimman reseptin sain täidiltäni.

- HUOM! Omistusmuodon jäljessä superlatiivi on myös aina pitkässä muodossa, mutta substantiivi on silloin lyhyessä muodossa.

Deras äldsta son bor inte längre här.

- **Predikatiivina** eli olla-verbin määreenä superlatiivi voi olla päätteetön tai päätteellinen. Päätteellisessä muodossa superlatiivია edeltää aina määräinen artikkeli den/det/de, joka valitaan pääsanan mukaan.
  - *Den här boken är **bäst/den bästa**.*
  - *Det där huset är **högst/det högsta**.*
  - *Priserna är **lägst/de lägsta** här.*

Predikatiivina käytetään aina päätteetöntä muotoa, kun jotakin asiaa verrataan itseensä ja silloin edessä on usein som-sana:

- *Just nu är sommaren **som ljusast**.*

Ennen relatiivilauseetta on aina puolestaan käytettävä päätteellistä muotoa:

- *Den här sommaren är **den varmaste** som jag kommer ihåg.*

Superlatiivია vahvistamassa voidaan käyttää mm. sanoja **allra** *bäst* 'kaikkein paras', **absolut** *bäst* 'ehdottomasti paras', **näst** *bäst* 'toiseksi paras'.

4.2.3 Poikkeuksellisia vertailumuotoja

- Adjektiiveista t-päätteellä muodostettuja adverbeja vertaillaan myös samalla tavalla komparatiivissa ja superlatiivissa kuin adjektiiveja.

*Lotta kom snabbt. Men Peter kom snabbare. Den snabbaste var dock Jan.
Lotta tuli nopeasti. Mutta Peter tuli nopeammin. Nopein oli kuitenkin Jan.*
- Komparatiivi muodostetaan mera- ja superlatiivi mest-sanalla avulla adjektiiveista, joiden loppuna on -ISK (esim. *typisk, praktisk*) ja PARTISIIPPEISTA (esim. *spännande, känd*).

*Det är mera typiskt för oss finländare än för tyskar att bada bastu.
Men för tyskar kan det vara en mera spännande upplevelse än för oss.*
- Osalla adjektiiveista on poikkeukselliset vertailumuodot. Opettele ulkoa nämä adjektiivit ja adverbit.

suom.	positiivi	komparatiivi	superlatiivi
suuri	stor	större	störst
karkea	grov	grövre	grövst
vanha	gammal	äldre	äldst
matala	låg	lägre	lägst
huono	dålig	sämre	sämst
korkea	hög	högre	högst
pitkä	lång	längre	längst
pieni	liten	mindre	minst
ahdas	trång	trängre	trängst
raskas	tung	tyngre	tyngst
nuori	ung	yngre	yngst
hyvä	bra	bättre	bäst
paha	ond	värre	värst
harvat	få	färre	
mielellään	gärna	hellre	helst
paljon	mycket	mera	mest
paljon	många	flera	de flesta

5 VERBIT

- ilmaisevat tekemistä, tapahtumista tai olemista
- jaetaan neljään taivutusluokkaan eli konjugaatioon, joiden avulla muodostetaan eri tilanteisiin sopivat verbimuodot
- jokaisella verbillä on pääsääntöisesti yksi taivutusluokka
- taivutusluokkia ilmaistaan roomalaisilla numeroilla I- IV, jotka esimerkiksi sanastoissa ilmaisevat verbin taivutuksen
- jokaisessa taivutusluokassa on kaikilla verbeillä neljä teemamuotoa:
  - perusmuoto (kolla = tarkistaa)
  - preesens (kollar = tarkistan, tarkistat...)
  - imperfekti (kollade = tarkistin, tarkistit...)
  - supiini (kollat = tarkistanut, tarkistaneet, tarkistettu)

5.1 TAIVUTUSLUOKAT

I kolla - kollar – kollade - kollat

- preesensin päätte -ar
- imperfektin päätte -ade
- supiin päätte -at

II ringa – ringer - ringde - ringt

köpa - köper - köpte - köpt

- preesensin päätte -er
- imperfektin päätte -de, kun verbin vartalo (= perusmuoto - a) päättyy soinnilliseen konsonanttiin; -te, kun verbin vartalo päättyy soinnittomaan konsonanttiin k, p, t, s, x
- supiin päätte -t

HUOM! preesens päätteetön verbeillä, joiden vartalo päättyy r:ään tai l:ään

höra - hör - hörde - hört

tåla - tål - tålde - tålt

III tro - tror - trodde - trott

- preesensin päätte -r
- imperfektin päätte -dde
- supiin päätte -tt
- yksitavuisia verbejä (ja niiden johdannaisia), joiden perusmuoto päättyy johonkin muuhun vokaaliin kuin -a
- perusmuodossa ja preesensissä vokaali lausutaan pitkänä, imperfektissä ja perfektissä lyhyenä

IV vahvat ja epäsäännölliset verbit

- taivutukset erikseen opeteltavia
- verbin vartalossa tapahtuu usein vokaalinmuutoksia
- preesensin päätte on yleisimmin -er
- supiin päätte on useimmiten -it tai -tt

5.2 LUETTELO VAHVOISTA JA EPÄSÄÄNNÖLLISISTÄ VERBEISTÄ

anfalla	anfaller	anföll	anfallit	hyökätä
ange	anger	angav	angivit	ilmoittaa
anta	antar	antog	antagit	olettaa; omaksua
avbryta	avbryter	avbröt	avbrutit	keskeyttää
be	ber	bad	bett	pyytää, rukoilla
bedra	bedrar	bedrog	bedragit	pettää
begripa	begriper	begrep	begripit	käsittää
bestå	består	bestod	bestått	koostua
befinna sig	-finner	-fann	-funnit	olla
begrava	begraver	begravde	begravt	haudata
besluta	beslutar	beslöt	beslutat	päättää
bestå av	består	bestod	bestått	koostua
bidra	bidrar	bidrog	bidragit	avustaa, myötäväi kuttaa
binda	binder	band	bundit	sitoo
bita	biter	bet	bitit	purra
bjuda	bjuder	bjöd	bjudit	tarjota
bli	blir	blev	blivit	tulla joksikin
brinna	brinner	brann	brunnit	palaa
brista	brister	brast	brustit	murtua, katketa
bryta	bryter	bröt	brutit	katkaista, murtaa
bära	bär	bar	burit	kantaa
böra	bör	borde	bort	pitää (borde = pitäisi)
delta	deltar	deltog	deltagit	osallistua
dra	drar	drog	dragit	vetää
dricka	dricker	drack	druckit	juoda
driva	driver	drev	drivit	ajaa; harjoittaa
duga	duger	dög	dugt	kelvata
dyka	dyker	dök	dykt	sukeltaa
dö	dör	dog	dött	kuolla
dölja	döljer	dolde	dolt	kätkeä
erfara	erfar	erfor	erfarit	kokea, saada
ersätta	ersätter	ersatte	ersatt	korvata
falla	faller	föll	fallit	kaatua, pudota
fara	far	for	farit	matkustaa, mennä
finna	finner	fann	funnit	löytää
finnas	finns	fannas	funnits	olla (olemassa)
flyga	flyger	flög	flugit	lentää

flyta	flyter	flöt	flutit	kellua, ajautua; virrata
fortsätta	fortsätter	fortsatte	fortsatt	jatkaa, jatkaa
frysa	fryser	frös	frusit	palella, jäätyä
frysa	fryser	fryste	fryst	pakastaa, jäädyttää
få	får	fick	fått	saada
förbjuda	förbjuder	förbjöd	förbjudit	kieltää
förlåta	förlåter	förlät	förlåtit	antaa anteeksi
förstå	förstår	förstod	förstått	ymmärtää
försvinna	försvinner	försvann	försvunnit	kadota, hävitä
gala	gal	gol	galit	kiekua, kukkua
ge	ger	gav	gett	antaa
gjuta	gjuter	göt	gjutit	valaa; kaataa
glida	glider	gled	glidit	liukua
glädja	gläder	gladde	glatt	ilahduttaa
gnida	gnider	gned	gnidit	hangata, hieroa
gripa	griper	grep	gripit	ottaa kiinni
gråta	gråter	grät	gråtit	itkeä
gå	går	gick	gått	mennä (kävelleen)
göra	gör	gjorde	gjort	tehdä
ha	har	hade	haft	olla (jollakulla), omistaa
heta	heter	hette	hetat	olla nimeltään
hinna	hinner	hann	hunnit	ehtiä
hugga	hugger	högg	huggit	hakata
hålla	håller	höll	hållit	pitää
kliva	kliver	klev	klivit	kiivetä
knyta	knyter	knöt	knutit	solmia
komma	kommer	kom	kommit	tulla
krypa	kryper	kröp	krupit	ryömiä
kunna	kan	kunde	kunnat	osata; voida
le	ler	log	lett	hymyillä
leva	lever	levde	levt	elää
			levat	
lida	lider	led	lidit	kärsiä; (ajasta) kulua
ligga	ligger	låg	legat	maata, olla, sijaita
ljuda	ljuder	ljöd	ljudit	kuulua, kaikua
ljuga	ljuger	ljög	ljugit	valehdella
låta	låter	lät	låtut	kuulostaa, kuulua; antaa, sallia
lägga	lägger	lade	lagt	panna, laittaa, asettaa

missförstå	missförstår måste	missförstod måste	missförstått (måst)	ymmärtää väärin täytyy, täytyi
niga njuta nypa nysa	niger njuter nyper nyser	neg njöt nöp nös nyste	nigit njutit nupit nyst	niiaa nauttia nipistää aivastaa
pipa påstå	piper påstår	pep påstod	pipit påstått	piipittää väittää
rida riva ryta	rider river ryter	red rev röt	ridit rivit rutit	ratsastaa repiä karjua, ärjyä
se ses	ser ses	såg sågs	sett setts	nähdä tavata, nähdä toisen- sa
sitta sjunga sjunka skilja skina skjuta skola skrika skriva skryta skära slippa	sitter sjunger sjunker skiljer skiner skjuter skall skriker skriver skryter skär slipper	satt sjöng sjönk skilde sken sköt skulle skrek skrev skröt skar slapp	suttit sjungit sjunkit skilt skinit skjutit skrikit skrivit skrutit skurit sluppit	istua laulaa upota, laskea erottaa loistaa, paistaa ampua, työntää pitää, aikoa kirkua, huutaa kirjoittaa kehua, kerskua leikata päästä tekemästä jotakin
sluta sluta slå slåss smyga smörja snyta sova spinna spricka sprida	sluter slutar slår slåss smyger smörjer snyter sover spinner spricker sprider	slöt slutade slog slogs smög smorde snöt sov spann sprack spred spridde	slutit slutat slagit slagits smugit smort snutit sovit spunnit spruckit spridit spritt	sulkea; solmia lopettaa; päättyä lyödä tapella hiipiä voidella niistää nukkua kehrätä haljeta, puhjeta levittää
springa sticka sticka stiga stinka	springer sticker stickar stiger stinker	sprang stack stickade steg stank	sprungit stuckit stickat stigit	juosta pistaa; lähteä neuloa, kutoa nousta löyhkätä

stjåla	stjål	stal	stulit	varastaa
strida	strider	stred	stridit	taistella, riidellä
stryka	stryker	strök	strukit	silittää
stå	står	stod	stått	seistä
suga	suger	sög	sugit	imeä
supa	super	söp	supit	juopotella, ryypätä
såga	såger	sade	sagt	sanoa
sälja	säljer	sålde	sålt	myydä
sätta	sätter	satte	satt	asettaa, panna
ta	tar	tog	tagit	ottaa; (ajasta) viedä, kestää
tiga	tiger	teg	tigit	vaieta, olla hiljaa
tjuta	tjuter	tjöt	tjutit	ulvoa
tvinga	tvingar	tvingade	tvingat	pakottaa
töras	törs	tvang	tvungit	
tordes		tords	torts	uskaltaa
umgås	umgås	umgicks	umgåtts	seurustella
undvika	undviker	undvek	undvikit	välttää
uppfinna	uppfinner	uppfann	uppfunnit	keksiä
vara	är	var	varit	olla
veta	vet	visste	vetat	tietää
vika	viker	vek	vikit	taittaa, kääntää
vilja	vill	ville	velat	haluta, tahtoa
vina	viner	ven	vinit	vinkua, ulvoa
vinna	vinner	vann	vunnit	voittaa
välja	väljer	valde	valt	valita
vänja sig	vänjer	vande	vant	tottua
växa	växer	växte	växt vuxit	kasvaa
äta	äter	åt	ätit	syödä
överdriva	överdriver	överdrev	överdrivit	liioitella

5.3 AIKAMUODOT

FUTUURI

- ilmaisee, mitä tapahtuu tulevaisuudessa
- varsinainen futuuri muodostetaan kahdella tavalla

KOMMER ATT + PERUSMUOTO

Vi kommer att resa till Lappland i vinter.SKA + PERUSMUOTO
Vi ska stanna där två veckor.

PREESENS

- ilmaisee, mitä tapahtuu nyt / yleensä / toistuvasti
- toinen teemamuoto taivutusluokasta (planera – planerar – planerade –planerat)
- preesensillä voidaan myös ilmaista tulevaa aikaa, jos lauseessa on siihen viittaava määre

Vi planerar vår resa redan nu.
Vi reser till Norra Finland varje vinter / nästa månad.

IMPERFEKTI

- ilmaisee, mitä tapahtui
- yksiosainen menneen ajan aikamuoto
- kolmas teemamuoto taivutusluokasta (resa – reser – reste – rest)
- verbin ilmaisema toiminta on jo päättynyt

I fjol reste vi till Uleåborg på jullovet.

PERFEKTI

- ilmaisee, mitä on tapahtunut
- verbin ilmaisema toiminta on alkanut menneisyydessä, mutta liittyy jollakin tavalla nykyhetkeen
- muodostus: HAR + SUPIINI (viimeinen teemamuoto)

Vi har alltid besökt våra släktingar i Vasa på väg mot norr, och vi kommer att göra det nu också.

PLUSKVAMPERFEKTI

- ilmaisee, mitä oli tapahtunut
- käytetään usein imperfektin rinnalla ilmaisemaan aikaisempaa toimintaa kuin imperfekti
- pluskvamperfektin osoittama toiminta on päättynyt menneisyydessä
- muodostus: HADE + SUPIINI

När vi besökte Uleåborg i fjol, hade vi bokat rum på stadens nyaste hotell.

5.4 AIKAMUOTOJEN RINNASTAMINEN

- aikamuodot jaetaan kahteen pääryhmään:
  1. nykyhetkeen liittyvät nu-muodot
perfekti - preesens - futuuri
  2. menneen ajan då-muodot
pluskvamperfekti - imperfekti - menneen ajan futuuri (skulle + perusmuoto)

- pääsääntöisesti samaan virkkeeseen tai samaan ajatusyhteyteen ei pitäisi sekoittaa näiden eri ryhmien aikamuotoja
- Nu-muodot:
  - Han ringer, när han kommer fram.*
  - Han ringer alltid, när han har kommit fram.*
  - Han ska också ringa, när alla andra har kommit.*
- Då-muodot:
  - Jag hade pluggat hela dagen. Jag ville bara gå och lägga mig. Följande dag skulle vara hård.*

5.5 IMPERATIIVI (= KÄSKYMUOTO)

- käskymuoto on perusmuodon ja preesensin yhteinen osa
  - I kolla – kollar – kollade – kollat
KOLLA I ORDBOKEN!
- tarkista(kaa)...
  - II släcka – släcker – släckte – släckt
SLÄCK LJUSEN!
- sammuta/sammuttakaa...
  - köra – kör – körde – kört
KÖR FÖRSIKTIGT!
- aja(kaa)...
  - III tro – tror – trodde – trott
TRO INTE PÅ DET!
- älä/älkää usko(ko)...

Huomaa!

- jos verbin vartalo on mm-loppuinen, toinen m jää pois
GLÖM INTE HANDSKARNA!
- ero yksikön ja monikon välillä tulee näkyviin pronomineissa ja adjektiiveissa
VAR SÅ SNÄLL OCH KOM IN!
VAR SÅ SNÄLLA OCH KOM IN!
SKYND DIG!
SKYND ER!
- yleensä on kohteliaampaa välttää suoria imperatiivimuotoja ja muotoilla käsky ehdotuksen tai kysymyksen muotoon
KUNDE DU KANSKE STÄNGA FÖNSTRET?
- puhekielessä ja palveluammateissa on yleistynyt sanan SNÄLLA käyttö englannin PLEASE–sanan vastineena
SNÄLLA, KAN DU TA MED LITE PAPPER!

5.6 ATT-PARTIKKELI VERBIN PERUSMUODON YHTEYDESSÄ

- vain yksi verbi lauseessa taipuu ja muut tulevat perusmuotoon (=infinitiiviin), jonka eteen pääsääntöisesti laitetaan ATT-partikkeli; poikkeukset (apuverbit) luetellaan erikseen
- ATT-partikkeli vastaa englannin TO-prepositiota verbin perusmuodon edellä

(Nopeassa) puheessa perusmuodon edellä oleva ATT äännetään yleensä [o]

5.6.1 ATT-PARTIKKELIN KÄYTTÖ

ATT-partikkelia käytetään rakenteissa

- substantiivi + att + perusmuoto
Har du tid att komma med?
Jag har tyvärr ingen möjlighet att följa med dig.
- adjektiivi + att + perusmuoto
Det är svårt att besvara din fråga.
Ni är så ivriga att få svar genast.
- pronomini + att + perusmuoto
Det är ingenting att berätta om besöket.
Har du något att tillägga?
- att + perusmuoto subjektina (=tekijänä)
Att arrangera en fest kan vara stressigt.
(vrt. *Det kan vara stressigt att arrangera en fest.*)
Att dansa är roligt.
(vrt. *Det är roligt att dansa.*)
- suomessa usein –minen–loppuinen substantiivi
- få någon att göra något (=saada joku tekemään jotakin)
Han fick mig att skratta.
- prepositio + att + perusmuoto
  - verbiin liittyvät prepositiot
Han tycker om att dansa.
  - för + att + perusmuoto (tekemään/tehdäkseen jotakin)
Han gick in för att titta på TV.
Hon gör allt för att göra sina kompisar lyckliga.
  - genom + att + perusmuoto (tekemällä jotakin)
Vi fick lysande resultat genom att jobba hårt.
  - utan + att + perusmuoto (tekemättä jotakin)
Han lyssnade på oss utan att säga ett ord.
  - efter + att + ha + supiini (tehtyään jotakin)
Efter att ha tagit examen ska jag genast börja jobba.
- verbi + att + perusmuoto
Jag älskar att sova länge på söndagarna.
Jag gillar inte att stiga upp tidigt.

5.6.2 ATT-PARTIKKELIN POISJÄTTÄMINEN

ATT-partikkelia ei käytetä

1. apuverbien jälkeen

- bör = tulee, pitää tehdä jotakin
- borde = pitäisi tehdä jotakin
Vi bör göra vårt bästa.
Han borde komma när som helst.
- få, får, fick fått = saada tehdä jotakin
Du får inte störa honom.
Vi har inte fått höra allt.
- kunna, kan, kunde, kunnat = voida/osata tehdä jotakin
Kan du inte simma?
Vi har inte kunnat glömma hans ord.
- lär = kuuluu, sanotaan olevan/tekevän jotakin
Han lär vara otroligt rik.
- måste = täytyy, täytyi
Måste vi verkligen följa med?
- Nej, det behöver ni inte.

HUOM! kieltolauseissa yleensä *behöva*-verbi, *måste inte* vain hyvin painokkaissa kieltäytymisissä

Måste du inte visa ditt körkort för polisen?

HUOM! *Måste*- apuverbiä käytetään merkityksessä ”varmaankin, ehkä”

Förlåt, jag måste ha ringt fel!

- ska(II) = pitää, aikoo tehdä jotakin; futuurin apuverbi
Nu ska vi faktiskt gå.
Jag ska titta på en film på teve i kväll.
Det ska bli roligt att åka till Paris!
- skulle = piti, pitäisi tehdä jotakin; konditionaalinen apuverbi
Skulle han inte komma i kväll? (=eikö hänen pitänyt)
Jag skulle resa med honom om jag bara hade tid. (=matkustaisin)
- torde = lienee; potentiaalinen apuverbi (harvinainen)
Han torde vara ärlig. (=lienee)
Det här torde passa oss alla. (=sopinee)
- vilja, vill, ville, velat = haluta, tahtoa tehdä jotakin
Jag skulle vilja ha en ny dator. (=haluaisin)
Jag vill gärna åka med.
Jag har länge velat resa till Paris.

Huom!

- apuverbit ilmaisevat yleensä puhujan asennoitumisen pääverbin (=perusmuodon) osoittamaan toimintaan
- vain apuverbi taipuu aikamuodoissa ja passiivissa, perusmuoto pysyy samana

2. seuraavien apuverbin kaltaisten verbien yhteydessä

behöva II	tarvita
bruka I	olla tapana
hinna, - er, hann, hunnit	ehtiä
hoppas, - , hoppades, hoppats	toivoa
låta, - er, låt, låtit	antaa, sallia
låtsas, - , låtsades, låtsats	teeskennellä
orka I	jaksaa
råka I	sattua
synas, syns, syntes, synts	näyttää
tyckas, tycks, tycktes, tyckts	näyttää, tuntua
tänka II	aikoa
HUOM! tänka på ngt =ajatella jotakin	
töras, törs, tordes, torts	uskaltaa
ämna I	aikoa

seuraavien verbien kanssa ATT-partikkelin käyttö vaihtelee, käyttö riippuu esimerkiksi lauserytmistä

börja I	alkaa
förmå III	pystyä
försöka II	yrittää
glömma II	unohtaa
lova I	luvata
lyckas, - , lyckades, lyckats	onnistua
lära II	opettaa
lära II sig	oppia
slippa, - er, slapp, sluppit	päästä/vältyä tekemästä
sluta I	lopettaa
våga I	uskaltaa
vägra I	kieltäytyä
önska I	toivoa

Hon började skratta genast.

Hon började så småningom att skratta.

3. aistihavaintoverbien yhteydessä

Jag såg honom komma mot huset.

Jag hörde dem prata tyst.

Jag kände åskan komma närmare.

4. sanomista ja ajattelemista tarkoittavien verbien kanssa

tro III	uskoa, luulla
be, - r, bad, bett	pyytää
säga, - er, sade, sagt	sanoa
påstå, - r, påstod, påstått	väittää

Hon tror sig vara oemotståndlig. (=uskoa olevansa)

Kan du be henne komma in?

Hon sade sig vara sjuk. (=sanoi olevansa)

De påstod henne vara olojal. (=väittivät hänen olevan)

5.7 KONDITIONAALI (= EHTOLAUSEET)

- ehtolauseet ilmaisevat mitä tapahtuisi tai mitä olisi tapahtunut, jos...
- suomessa konditionaalin tunnus on –isi-
- nykyhetken tai tulevan hetken toiminta on ehdollista, kun
  - väitelauseessa on SKULLE + PERUSMUOTO
  - OM-lauseessa on IMPERFEKTI

Jag skulle inte sluta jobba, om jag vann på lotto.

(=En lopettaisi töitä, jos voittaisin lotossa.)

Om hon inte var/vore så envis, skulle vi resa genast.

(=Jos hän ei olisi niin itsepäinen, matkustaisimme heti.)

- olla-verbillä voidaan käyttää muotoa vore om-lauseissa
- huomaa jälkilauseen sanajärjestys (skulle + subjekti + perusmuoto) om-lauseella aloitettaessa

Regnade det inte, skulle vi gå ut genast.

Om det inte regnade, skulle vi gå ut genast.

- om-lauseella aloitettaessa voidaan om jättää varsinkin kirjoitetussa kielessä pois, jolloin sanajärjestys kääntyy; tällöin ei ole kyse kysymyksestä!

- menneen ajan toiminta on ehdollista, kun
  - väitelauseessa on SKULLE + HA + SUPIINI
  - OM-lauseessa on PLUSKVAMPERFEKTI

Om hon inte hade varit så envis, skulle vi ha rest till London.

(= Jos hän ei olisi ollut niin itsepäinen, olisimme matkustaneet Lontoo seen.)

Vi skulle ha haft det trevligt, om vi bara hade kunnat resa.

(= Meillä olisi ollut hauskaa, jos vain olisimme voineet matkustaa)

Hade hon inte varit så envis, skulle vi ha rest till London.

- huomaa jälkilauseen sanajärjestys OM-lauseella aloitettaessa
- huomaa, että OM voidaan jättää pois aloitettaessa OM-lauseella; tällöin

- aloitetaan HADE–sanalla
 - ha + supiini –rakenteesta käytetään nimeä infinitiivin perfekti

5.8 S-PASSIIVI

På sommaren anordnas (det) en stor fest för personalen. Alla chefer har informerats om festen. Inbjudningskortet ska skickas åt alla anställda i god tid. Serveringen har redan planerats och den sköts av en cateringfirma. Förra gången skötte serveringen av firmans eget kök.

- passiivilauseessa tekijä on taka-alalla; sitä ei tunneta, haluta ilmaista tai se ei ole muuten merkityksellinen
- tekemisen kohde (OBJEKTI) on lauseen kieliopillisena subjektina
- tekijä voidaan haluttaessa ilmaista agentilla (AV + TEKIJÄ)
- yleisin ruotsin kielen passiiveista on S-PASSIIVI, joka korostaa toimintaa ja on tavallinen kirjoitetussa kielessä
- s-passiivia käytetään erityisesti ohjeissa, määräyksissä ja lakitekstissä
- **s-passiivi muodostetaan lisäämällä s-päätte vastaavaan aktiivimuotoon**

<i>Motorn repareras.</i>	- korjataan
<i>Motorn reparerades.</i>	- korjattiin
<i>Motorn har reparerats.</i>	- on korjattu
<i>Motorn hade reparerats.</i>	- oli korjattu

HUOM! Preesensin er- ja r-päätte katoaa s-päätteen tieltä, mutta e säilyy, mikäli verbin vartalo on s-loppuinen

<i>Däcken byts.</i>	- vaihdetaan
<i>Instruktionerna läses noga.</i>	- luetaan

HUOM! Kun verbin vartalo päättyy r-kirjaimen, ”preesensin” r säilyy passiivissa (esim. bära, lära, skära, föra, göra, köra, hyra)

<i>Monteringen görs i två skeden.</i>	- tehdään
---------------------------------------	-----------

HUOM! s-päätte liitetään aina pääverbiin

<i>Bilen kan hämtas på eftermiddagen.</i>
<i>Den måste provköras först.</i>

- kun lauseessa tekijäksi voidaan ajatella kuka tahansa tai ihmiset yleensä, voidaan **s-passiivin sijasta** käyttää **man-rakennetta**; tällöin verbi on aktiivissa ja kieliopillisena tekijänä on **taipumaton pronomini man**
Man tycker inte om honom. - Hänestä ei pidetä.
Så här lever man på landet! - Näin eletään maalla!
- passiivilauseen kieliopillisena subjektina voidaan käyttää **det-pronominia**; yleensä tällöin vastaavan aktiivilauseen subjektina on **man**

*Det har byggts nya kontorsbyggnader i närheten.
Det påstås, att några lägenheter ännu är tomma.*

- passiivilauseissa voidaan ilmaista verbin tarkoittaman toiminnan tekijä agentilla, jos niin halutaan; tekemisen kohde on passiivilauseen subjekti, ja verbi on passiivimuodossa. Näissä lauseissa korostetaan tekemisen kohdetta tai itse prosessia.

Gatan spärrades av polisen.

(Polisen spärrade av gatan.)

Han sågs inte lämna huset.

(Man såg honom inte lämna...)

Den här boken har skrivits av mig.

(Jag har skrivit den här...)

HUOM! Passiivilauseen subjektina aina pronominin subjektimuoto (jag, du, han, hon, vi, ni, de/dom), agentissa aina objektimuoto (av mig, av dig, av honom, av henne, av oss, av er, av dem/dom)

KAIKKI S-PÄÄTTEISET VERBIT EIVÄT KUITENKAAN OLE S-PASSIIVEJA!

1. Ruotsissa on joukko verbejä, jotka **päätyvät aina s-kirjaimen**, mutta eivät silti ole merkitykseltään passiivisia (= deponentiverbit). Näille verbeille ei voi muodostaa s- passiivia.

andas I	hengittää
brottas I	painia
fattas I	puuttua
finnas IV	olla olemassa
hoppas I	toivoa
kråkas II	oksentaa
lyckas I	onnistua
lätsas I	teeskennellä
minnas I	muistaa
skämmas II	hävetä
svettas I	hikoilla
synas I	näyttää
töras I	uskaltaa
trivas II	viihtyä
tyckas II	näyttää, tuntua
vistas I	oleskella
åldras I	vanheta

2. Ns. kontaktiverbeillä voi olla s-päätte, kun niiden merkitykseen sisältyy ajatus ”**toinen toistansa**”

kramas I	krama I varandra
kyssas II	kyssa II varandra
mötas II	möta II varandra
pussas I	pussa I varandra
ses IV	se IV varandra
skiljas IV	
träffas I	träffa I varandra
umgås IV	

6 SANAJÄRJESTYS

6.1 PÄÄLAUSEIDEN SANAJÄRJESTYS

- päälauseita ovat väitelauseet, kysymyslauseet ja huudahdukset, jotka eivät tarvitse toista lausetta tuekseen ollakseen ymmärrettäviä
- päälauseen sanajärjestys on aina vakio

LAUSEEN ALOITTAJA

+ PREDIKAATTIVERBIN 1. OSA

+ SUBJEKTI (=TEKIJÄ)

+ KIELTOSANA / LIIKKUVA MÄÄRE

+ PREDIKAATTIVERBIN MUUT OSAT

+ OBJEKTI

+ TAVAN, PAIKAN AJAN YM. MÄÄREET

- jokin yllämainituista kentistä jää lähes aina tyhjäksi, silti sanajärjestys noudattaa aina samaa kaavaa
- perinteiset kieliopit puhuvat suorasta sanajärjestyksestä (subjekti aloittaa, predikaatti seuraa) ja käänteisestä sanajärjestyksestä (predikaatin ensimmäinen osa ennen subjektia), mutta tähän jaotteluun ei ole tarvetta, koska ylläesitetty kaava kattaa kaiken (suora sanajärjestys = kolmas kenttä tyhjänä)
- rinnastuskonjunktiot **men** (=mutta), **för** (=sillä) ja **utan** (=vaan) aloittavat päälauseen, jolloin niiden sanajärjestys on sama kuin muissa päälauseissa
- esimerkkejä päälauseen sanajärjestyksestä:
  - lause alkaa subjektilla, 3. kenttä tyhjänä
*Företaget exporterar ganska mycket.
Produkterna är inte så välkända.*
  - lause alkaa määreellä
*I år försöker företaget komma in på den norska marknaden.
I Sverige säljer de redan bra.
Troligen finns det inte så mycket efterfrågan utanför Skandinavien
På grund av företagets goda rykte drar de skickligt folk till sig.
Produktutvecklingen satsar de speciellt på.
På de finska kunderna lyssnar företaget mycket noga.*
  - kysymyslauseet; -ko/kö –kysymyksissä aloituskenttä jää tyhjäksi
*Var köper de råvaran ?
Vilken mäska ska ni förresten delta i ?
Kommer ni att träffa era kunder där ?*
  - sivulause aloittajakentässä
*Eftersom säsongen står för dörren, måste vi börja annonseringen.
När mässan är över, kartlägger vi snabbt alla våra nya kontakter.*
  - siteeraus aloittajakentässä
*”Vad är klockan?” frågade Gun.
”Snart fyra”, svarade Björn.*

6.2 SIVULAUSEIDEN SANAJÄRJESTYS

- sivulauseen sanajärjestys on vakio; KONSUKIEPRE eli konjunktio
  - +subjekti
  - +kieltosana (liikkuva määre)
  - + predikaatti
  - +muut
- sivulauseet voivat alkaa 1) alistuskonjunktioilla (että, jotta, koska...), 2) relatiivipronominilla (kuka, mikä, joka) tai 3) kysymyssanalla
- sivulauseen sanajärjestys on aina suora (subjekti ennen predikaattia)
- liikkuva määre (esim. kieltosana) tulee aina ennen koko predikaattia
- ajan, paikan, tavan tai muita määreitä ei voi sijoittaa heti konjunktin jälkeen (vrt. suomen ”Tiedätkö, että viime viikolla ei ollut oppituntia.”)
- esimerkkejä:
  - Många tror att de säljer bara i Finland.*
  - Jag förstår varför de tror så.*
  - Deras produkt är en sådan som man inte känner till.*

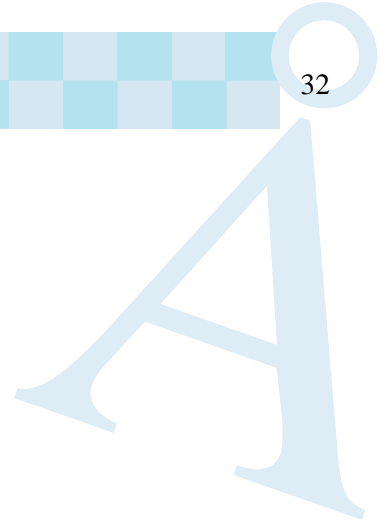
6.3 ALISTUSKONJUNKTIOITA JA LIIKKUVIA MÄÄREITÄ

- yleisimpiä alistuskonjunktioita

att	että
då	koska, kun
därför att	siksi että
eftersom	koska
fast	vaikka
fastän	vaikkakin
för att	jotta
förrän	ennen kuin (päälause kielteinen)
innan	ennen kuin (päälause myönteinen)
medan	sillä aikaa kun, kun taas
när	kun
om	jos
tills	kunnes
- yleisimpiä liikkuvia määreitä (ilmaisevat epämääräistä aikaa, paikkaa, tapaa, syytä, määrää)

absolut	ehdottomasti
aldrig	ei koskaan
alltid	aina
alltså	siis
eventuellt	mahdollisesti
förresten	muuten
förstås	tietysti
givetvis	tietysti

i alla fall	joka tapauksessa
just	juuri
kanske	ehkä
knappast	tuskin
lyckligtvis	onneksi
möjligen	mahdollisesti
naturligtvis	luonnollisesti
nog	kyllä(kin)
nämligen	nimittäin
också	myös
ofta	usein
precis	täsmälleen
redan	jo
säkert	varmasti
till och med	jopa
tyvärr	valitettavasti
vanligen	tavallisesti
verkligen	todellakin
väl	kai
ännu	vielä
även	myös

7 PRONOMINIT

Pronominia käytetään

- a) substantiivin asemesta

Käytetään kuten substantiivina: **Vem av er ska åka till Tavastehus i kväll? Jag måste vara där ganska tidigt. Får jag åka med dig?**

- b) adjektiivin asemesta

Käytetään kuten adjektiivina substantiivin edessä: **Min kompis kommer med. Får vi låna din bil? Han jobbar på samma avdelning som jag. Vilken avdelning är det?**

7.1 PERSOONAPRONOMINIT

Perusmuoto		Objektimuoto	
Yksikkö			
jag	minä	mig	minut, minua, minulle
du	sinä	dig	sinut, sinua, sinulle
hon	hän (nainen)	henne	hänet, häntä, hänelle
han	hän (mies)	honom	
Monikko			
vi	me	oss	meidät, meitä, meille
ni	te	er	teidät, teitä, teille
de	he	dem	heidät, heitä, heille

Persoonapronominien perus- ja objektimuodon käyttö

Perusmuoto

- ainoastaan subjektina: *I slutet av februari ska vi åka till Lappland.*

Objektimuoto

- objektina: *Jag träffar honom i morgon. Kan du hjälpa mig?*
- ilmaisee ”kenelle”: *Kan du ge mig några tips om nya datorer?*
- prepositioiden kanssa: *Kommer ni till honom i kväll? Han berättade för oss om dem.*

7.2 OMISTUSMUOTO

Omistuspronomini	Genetiivi	Suomennos
Yksikkö		
min, mitt, mina		minun
din, ditt, dina		sinun
	hennes	hänen (nainen)
	hans	hänen (mies)
sin, sitt, sina		-nsa/-nsä
Monikko		
vår, vårt, våra		meidän
er, ert, era		teidän
	deras	heidän
sin, sitt, sina		-nsa/-nsä

- Omistuspronomini taipuu pääsanana suvun ja luvun mukaan.
- Genetiivimuodot ovat taipumattomia.

<i>en stol</i>	<i>min stol</i>	<i>hans/hennes/deras stol</i>
<i>ett bord</i>	<i>mitt bord</i>	<i>hans/hennes/deras bord</i>
<i>vänner</i>	<i>mina vänner</i>	<i>hans/hennes/deras vänner</i>

HUOM! Omistusmuodon jälkeen *adjektiivi a-loppuisessa ja substantiivi epämääräisessä muodossa*, esim. *min nya bil, ditt gamla hus, hennes trevliga vän*

Sin/sitt/sina vai hans/hennes?

- Sin/sitt/sina viittaa ainoastaan lauseen subjektiin.
Han går ut med sin hund.
- Hans/hennes ei viittaa lauseen subjektiin.
Han går ut med hennes hund.
- Sin/sitt/sina ei voi olla osana subjektia.
Han och hans flickvän ska resa till...
Hon och hennes pojkvän ska resa till...

Lisa har köpt en ny bil.
Hon behöver sin bil varje dag.
Hennes bil var dyr.
Anders kan inte låna hennes bil.

Nu har Anders tappat sitt körkort och sina nycklar.
Han sökte två timmar men kunde inte hitta sitt körkort eller sina nycklar.
Lisa hittade hans körkort och hans nycklar genast.

7.3 RELATIIVIPRONOMINIT

- aloittavat sivulauseen (muista sivulauseen sanajärjestys: *kon-su-kie-pre!*)
- viittaavat välittömästi edellä olevaan sanaan/sanaryhmään, korrelaattiin

Som – joka, jotka

- viittaa välittömästi edellä olevaan sanaan
*Det var en resa **som** jag aldrig glömmer.*
*Italien är ett land **som** intresserar mig.*
*Har du vänner **som** talar franska?*
- prepositio lauseen lopussa
*Det blev en resa **som** jag alltid har drömt **om**.*
*Italien är ett land **som** jag intresserar mig **för**.*
- viittaa myös sanoihin någon, ingen, sådan
- som-sanan voi jättää pois, jos se ei ole subjektina
*Nu behöver vi någon **som** kan prata kinesiska.*
Jag har ingen (som) jag kan prata med.
Han berättade sådant (som) vi inte kunde tro på.

Vilken, vilket, vilka – joka, jotka

- viittaa välittömästi edellä olevaan sanaan
- käytetään lähinnä kirjakielessä, virallisessa kielessä
- prepositio pronominin edellä
*Det är en fråga **vilken** man diskuterar mycket.*
*Det är ett problem **vilket** man diskuterar mycket.*
*Boken, **om vilken** alla talar, är intressant.*
Turisterna, av vilka två kommer från Spanien, var här för första gången.

Vilket / Något som – mikä

- viittaa koko edeltävään lauseeseen
*Alla resorna var redan fullbokade, **vilket / något som** vi inte visste.*
- puhutussa kielessä yleensä kaksi päälausetta
Alla resorna var redan fullbokade, men det visste vi inte.
- vertaa seuraavia lauseita
Han köpte en ny bil som hans flickvän inte gillade.
Han köpte en ny bil, vilket hans flickvän inte gillade.

Vars, vilkas – jonka, joiden (omistusmuoto)

- vars-pronominia voi käyttää sekä yksikössä että monikossa
*Mannen, **vars** nya bil står där, är min granne.*
*Damerna, **vilkas/vars** nya bilar står där, är mina grannar.*
- vertaa suomi – ruotsi
*Pojken **som** du gick ut med är min kusin. – Poika, **jonka** kanssa menit ulos, on serkkuni.*

Vad – mitä

*Tänk på **vad** du säger.*

Allt vad – kaikki mitä (jäljessä erillinen subjekti)

*Han berättade **allt vad** han visste.*

Allt som – kaikki mitä (jäljessä ei erillistä subjektiä)

*Han berättade **allt som** var viktigt. Relatiiviset adverbiter*

- **Där** – jossa
- **Dit** – jonne
- **Då** – jolloin, jona

*Hotellet **där** vi bodde var billigt.*

*Staden **dit** vi reser ligger i norra Italien.*

*Dagen **då** vi kom hem var varm.*

HUOM! **Var?** (missä?) ja **vart?** (mihin?) ovat kysymyssanoja eivätkä siis aloita relatiivilauseita!

***Var** bodde ni? Vi bodde på ett hotell.*

***Vart** reser ni? Vi reser till en liten stad i södra Italien.*

7.4 MUUT PRONOMINIT

Kaikkien pronominiinien yhteydessä pitää erityisesti kiinnittää huomiota adjektiivin ja substantiivin muotoon.

***Den där** gamla mannen har bott i **samma** gamla hus med en **annan** gammal man i trettio år.*

Adjektiivi ja substantiivi epämääräisessä muodossa

		Vi ville tillbringa en vecka i sommarstugan med några kompisar.
all, allt, alla	kaikki	Nu efter två dagar har vi ätit upp all god mat. Till all lycka kan vi fiska. Vi har också druckit allt rent vatten. Problemet är att här är alla butiker stängda i dag.
annan, annat, andra	toinen, toiset	En annan klok människa skulle ha planerat resan litet bättre. Nu måste vi åka till ett annat ställe för att köpa mat. Andra stora grupper kan säkert bättre ta hand om sina saker.
flera de flesta	useammat useimmat	Flera personer blir säkert kritiserade efter det här. De flesta av oss tycker att det är riktigt.
få färre	muutammat, harvat harvemmat	Få människor är nöjda med den här situationen. Ännu färre människor ska göra någonting åt det.

ingen, inget, inga ingenting	ei kukaan ei mikään	Konstigt nog, plötsligt finns det ingen arg människa. Alla är ute, det finns inget ledigt ställe. Jag förstår inte vad som har hänt. Jag vet ingenting nytt om saken.
många	monet	Många pojkar har gått till stranden för att fiska.
någon, något, några någonting	joku jotain	Någon liten katt springer omkring på gården. Den har naturligtvis inte något bekymmer. Några aktiva flickor går för att plocka svamp och bär. Plötsligt finns det någonting viktigt att göra för alla.
varje	jokainen	T.o.m. varje litet hörn i stugan blir städad.
likadan, likadant, likadana	samanlainen	Jag har aldrig förr varit i en likadan situation. Om du får lika svåra problem med mat i sommarstugan, kan du lita på att det ordnar sig.
sådan, sådant, sådana	sellainen	En sådan lång dag isommarstugan är intressant. Man kan leva ett sådant trevligt liv som man ofta drömmer om. Sådana dagar kan man tänka på under vintertiden.

Adjektiivi määräisessä muodossa ja substantiivi epämääräisessä muodossa

denna, detta, dessa	tämä, nämä	Kan du hjälpa mig med denna svåra uppsats? – Ja, om du hjälper mig skriva detta långa tal. Det är bättre om vi gör dessa krävande uppgifter tillsammans.
samma	sama	Johan, jag är trött på dig! Du ställer samma dumma fråga för femte gången. Alltid har du samma gamla problem. Och hela tiden berättar du samma dåliga vitsar.
hans, hennes deras, sin/sitt/sina	hänen heidän, -nsa/-nsä	Jag tog på mig hans svarta mössa, och hennes varma halsduk och gick ut med deras lilla hund.
min, mitt, mina + muut omistuspron.		I går såg jag din gamla pojkvän ute med min bästa kompis.

Adjektiivi ja substantiivi määräisessä muodossa

den, det, de	se, ne	Jag köpte en ny jacka, ett fint paraply och röda skor. Har du redan sett den nya jackan? – Ja, och jag vill absolut låna det fina paraplyet. Men kan du visa mig om man faktiskt kan gå i de röda skorna? – Den dagen får du vänta på!
---------------------	--------	--

den / det / de här	tämä, nämä	Den här jackan är mycket finare än den gamla.
den / det / de där	tuo, nuo	Det där gamla paraplyet ska jag aldrig mera använda.
båda	molemmat	Båda klädbutikerna nära oss tar emot gamla kläder och säljer dem till lågpris.
hela	koko	Det har snöat hela dagen i hela landet. Nu kan jag använda hela min vintergarderob.

8 LUKUSANAT JA AJAN ILMAUKSET

perusluvut		järjestysluvut (den/det/de)
noll	0	
ett	1	första
två	2	andra
tre	3	tredje
fyra	4	fjärde
fem	5	femte
sex	6	sjätte
sju	7	sjunde
åtta	8	åttonde
nio	9	nionde
tio	10	tionde
elva	11	elfte
tolv	12	tolfte
tretton	13	trettonde
fjorton	14	fjortonde
femton	15	femtonde
sexton	16	sextonde
sjutton	17	sjuttonde
arton	18	artonde
nitton	19	nittonde
tjugo	20	tjugonde
tjugoett	21	tjugoförsta
tjugotvå	22	tjugoandra
tjugotre	23	tjugotredje
tjugofyra	24	tjugofjärde
tjugofem	25	tjugofemte
tjugosex	26	tjugosjätte
tjugosju	27	tjugosjunde
tjugoåtta	28	tjugoåttonde
tjugonio	29	tjugonionde
trettio	30	trettionde
fjrtio	40	fjrtionde
femtio	50	femtionde
sextio	60	sextionde
sjuttio	70	sjuttionde
åttio	80	åttionde
nittio	90	nittionde
(ett) hundra	100	hundra
(ett) hundraett	101	hundraförsta
tvåhundra	200	tvåhundra
(ett) tusen	1 000	tusende
tiotusen	10 000	tiotusende
(ett) hundratusen	100 000	hundratusende
miljon	1 000 000	miljonte
tre miljoner	3 000 000	tremiljonte
en miljard	1 000 000 000	

8.1 PERUSLUVUT

- taipumattomia, paitsi en/ett, joka taipuu substantiivin suvun mukaan: *en vecka, ett år, tjugoen veckor, tjugoett år*
- perusluvun jälkeen substantiivi epämääräisessä muodossa: *två bilar, tre chaufförer*

Peruslukuihin liittyviä ilmaisuja

Ikä

- Jag är 23 år gammal.
- Har du en treårig dotter / en dotter på tre år?
- Jag började studera vid nitton års ålder.

Kellonaika

- Klockan är två / halv tre / kvart i fyra / tio över fem.
- Det sista tåget till Tavastehus avgår 23.26 (tjugotre tjugosex).
- Då är vi framme vid tolvtiden.

Ajan ilmaukset

- Jag är född på 70-talet (sjuttioalet).
- Åren 1974 – 1981 bodde jag i Nådendal.
- 1982 – 2000 (från år 1982 till 2000) bodde jag i Åbo.
- År 2000 flyttade jag till Tavastehus.
- Nu har jag bott där i ett och ett halvt år.
- Året 2001 har varit mycket jobbigt.
- På 2000-talet finns det allt mera arbete men allt färre människor.
- På 1900-talet var situationen bättre.
- I början / i mitten / i slutet av 1900-talet
- Varannan vecka besöker jag min kompis. / Vartannat år åker jag till Spanien.

Hinta, mitta

- Den här skjortan kostar bara 200 mark / 33,64 €(33 euro 64 cent).
- På sverigebåten kostar mitt favoritvin FIM 56,50 (femtiosex mark femtio penni) eller SEK 88,20 (åttioåtta kronor tjugo öre).
- Det är ca 7 mil från Stockholm till Uppsala.
- I dag är det 2 grader kallt/varmt.
- Till förrätten måste du köpa 400 g (400 gram / 4 hektogram) räkor, ½ kg (ett halvt kilo) avokador, 2 dl (två deciliter) crème fraîche och 1 msk (en matsked) svartpeppar. Vi har fisk till huvudrätt, så köp också 2 l (två liter) vitt vin på Systemet.

8.2 JÄRJESTYSLUVUT

- eteen tulee tavallisesti määräinen artikkeli, substantiivi määräisessä muodossa:
Det första året på den här arbetsplatsen var hektiskt. Det andra året var ännu mera hektiskt.
- omistusmuodon jälkeen substantiivi kuitenkin epämääräisessä muodossa:
Min första arbetsplats var på ett litet kontor i Björneborg.

Järjestyslukuihin liittyviä ilmaisuja

Päivämäärä

- När är du född? - Jag är född den 15 januari 1971 (den femtonde januari / i första).
- När börjar jullovet? – Det börjar den 21 december (den tjugoförsta december / i tolfte).

Murtoluku

- $1/3$ en tredjedel
- $2/3$ två tredjedelar
- $1/4$ en fjärdedel
- $2/5$ två femtedelar

Sanonnat

- andra världskriget
- andra våningen
- femte sidan, tredje kapitlet
- för första gången
- sjätte raden
- sjunde platsen
- tredje världen

HUOM! Opettele myös kuukaudet ja viikonpäivät.

Månaderna

januari
februari
mars
april
maj
juni
juli
augusti
september
oktober
november
december

Veckodagarna

måndag
tisdag
onsdag
torsdag
fredag
lördag
söndag

9 PREPOSITIOT

9.1 PAIKAN PREPOSITIOT

Missä?

Perussäännöt: jos suomessa -ssa/-ssä, niin ruotsissa I
jos suomessa -lla/-llä, niin ruotsissa PÅ

Poikkeukset:

- paikannimet: ruotsissa aina I, paitsi saarista PÅ: på Åland, på Island
  - julkiset rakennukset: på posten/banken/sjukhus
  - tilaisuudet: på konsert/bio/fest/restaurang/hotell
  - työpaikat: jobba på kontor / en fabrik
  - opiskella ammattikorkeakoulussa: studera vid yrkeshögskolan
- HOS = luona: Vi stannade hos våra släktingar. Hemma hos dem är det alltid så mysigt.
- VID: Stugan ligger vid havet. Vi bor vid Storgatan.

Mistä?

- FRÅN: De flyttade hit från Åbo
- UR: Jag tog kortet ur fickan. De drack direkt ur flaskan.

Mihin?

- tavallisin TILL: Vi ska åka till Helsingfors.
- poikkeuksia:
  1. PÅ: gå på konsert / bio / teater / restaurang / match / festen
åka på semester
  2. I: gå i skolan / kyrkan
- in i/ ut på: gå in i bussen / gå ut på balkongen

Muita paikan ilmauksia:

Ni ska ta till höger/vänster i nästa korsning.	'oikealle/vasemmalle'
Kyrkan ligger till höger .	'oikealla'
Det finns många sevärdheter där .	'siellä'
Därifrån har man vackra vyer.	'sieltä'
Vi skulle vilja åka dit .	'sinne'
Är han redan hemma ?	'kotona'
När kommer han hem ?	'kotiin'
Kan du komma hem till mig ?	'kotiini'
Vi träffades hemma hos mig .	'kotonani'
De åker ofta utomlands .	'ulkomaille'
Också för tillfället är de utomlands .	'ulkomailla'
Förra veckan besökte vi våra släktingar.	'vierailla jonkun luona, jossakin'

9.2 SUBSTANTIIVEIHIN, ADJEKTIIVEIHIN JA VERBEIHIN LIITTYVÄT PREPOSITIOT

Suomen sijapäätteitä vastaa ruotsissa prepositiot, samoin kuin myös esim. englannissa ja saksassa. Suomen sijamuotojen ja ruotsin prepositioiden välillä ei ole kuitenkaan mitään suoraa vastaavuutta, vaan yhtä suomen sijamuotoa vastaa ruotsissa yleensä useita prepositiota. Siksi monet prepositioilmauksista onkin tietyllä tavalla opeteltava ulkoa. Parhaiten ne jäävät kuitenkin mieleesi, kun harjoittelet niitä ahkerasti käyttämällä niitä omissa lauseissa sen sijaan että yrität vain muistaa ulkoa. Mitä hausکمپیا ja omaperäisempiä esimerkkilauseita keksit, sitä paremmin ko. prepositioilmaukset jäävät mieleesi.

Esim. Haluat opetella ilmauksen nauttia jostakin = njuta av något: Mieti jokin sellainen asia, josta itse nautit tai keksi jokin hassu asia, joista voisit nauttia ja muodosta sitten lause: esim. *Jag njuter av solen.* tai *Jag njuter av den leende solen.*

Prepositiot on tässä ryhmitelty sen perusteella, mitä sijapäätettä ne vastaavat suomessa. *Något* preposition jäljessä viittaa siihen, että yleensä siinä on jokin asiaa tai esinettä ilmaiseva sana, *någon* puolestaan viittaa siihen, että preposition jäljessä tulee ihmiseen viittaava sana.

1. JOTAKIN

(partitiivi: yleensä ei ole prepositiota, mutta muutamien tavallisten verbien kanssa käytetään prepositiota ja muutamissa muissakin ilmauksissa)

PÅ:

lyssna (kuunnella) / titta (katsoa) / tänka (ajatella) / vänta (odottaa) / hälsa (tervehtiä) PÅ
bjuda någon PÅ något (tarjota jollekin jotakin)

AV:

full (täynnä) AV något

EFTER:

söka (etsiä) / längta (kaivata) EFTER

MED:

tillräckligt MED pengar (tarpeeksi jotakin)

OM:

gott OM bostäder (paljon jotakin) / ont OM tid (vähän jotakin)
be någon OM något (pyytää joltakin jotakin) / fråga någon OM något (kysyä joltakin jotakin)
handla (käsitellä) OM något

FRAMFÖR:

föredra kaffe FRAMFÖR te (pitää jotakin jotakin parempana)

ÖVER:

skämmas (hävetä) / sörja (surra) ÖVER något

2. JOSSAKIN

(inessiivi: harvinainen näissä yhteyksissä)

I:

bra (hyvä) / duktig (taitava) / dålig (huono) I svenska

MED:

hjälpa (auttaa) MED något

försiktig (varovainen) / färdig (valmis) MED sitt arbete

3. JOSTAKIN

(elatiivi: useita vastineita, opettele huolella!)

OM:

en berättelse (kertomus) / en saga (satu) / en bok (kirja) / en artikel / en diskussion (keskustelu) OM

medveten (tietoinen) / ense (samaa mieltä) / övertygad (vakuuttunut) OM

läsa (lukea) / höra (kuulla) / tala (puhua) / tycka (pitää) / drömma (uneksia) / sköta (huolehtia) / ta hand (huolehtia) / tänka (ajatella) / veta (tietää) / fråga (kysyä) / handla (olla kyse) OM

AV:

en skildring (kuvaus) / en bild (kuva) / en beskrivning (kuvaus) / nytta (hyöty) AV
intresserad (kiinnostunut) / beroende (riippuvainen) / oberoende (riippumaton) AV
njuta (nauttia) / bestå (muodostua) AV

AV guld (kullasta) / AV trä (puusta) (ilm. materiaalia)

några AV oss / en tredjedel AV männen (muutammat miestä/kolmasosa miehistä) (ilm. osaa)

FÖR:

tack (kiitos) FÖR brevet

orolig (huolestunut) / bekymrad (huolestunut) / rädd (peloissaan) / känd (tunnettu) / berömd (kuuluisa) FÖR något, esim. *Han är berömd för sina taylor.* (syyn ilm.)

tacka (kiittää) / betala (maksaa) / varna (varoittaa) FÖR något

ILMAN PREPOSITIOTA:

gilla något (pitää jostakin)

diskutera något (keskustella jostakin)

FRÅN:

fri /ledig (vapaa) FRÅN något

avstå (luopua) / skilja sig (erota) FRÅN

PÅ:

ett krav (vaatimus) / ett tecken (merkki) / ett exempel (esimerkki) / brist (puute) PÅ

säker (varma) PÅ något

bero (riippua) PÅ något / ta reda (ottaa selville) PÅ något

ÖVER:

en karta / en lista / en översikt (katsaus) ÖVER något
 glad (iloinen) / lycklig (onnellinen) / stolt (ylpeä) / ledsen (surullinen) ÖVER något
 förvånad (hämmästynyt) / besviken (pettynyt) ÖVER något, esim.
De var glada över nyheten. (myönt. tai kielt. tunteen aiheuttajana asia)
 klaga (valittaa) ÖVER något

4. JOHONKIN

(illatiivi: samat prepositiot tärkeimpiä kuin suuntaa ilmaisevissa paikan ilmauksissa, mutta myös muita vastineita)

TILL:

orsaken (syy) TILL olyckan
 ha råd (varaa) / lust (halu) / möjlighet (mahdollisuus) / rätt (oikeus) TILL
 leda (johtaa) / höra (kuulua) TILL något

I:

förtjust (ihastunut) I någon / förälskad (rakastunut) I någon / kär (rakastunut) I någon, esim.
Han blev genast förtjust i henne. (positiivisia tunteita ihmisiä kohtaan)
 förälska sig (rakastua) I någon / ta del = delta (osallistua) I något

PÅ:

ett svar (vastaus) PÅ något
 trött (väsynyt) PÅ något
 svara (vastata) PÅ något / lita (luottaa) PÅ någon/något
 koncentrera sig (keskittyä) / specialisera sig (erikoistua) PÅ något

MED:

nöjd (tyytyväinen) / missnöjd (tyytymätön) MED något
 jämföra (verrata) något MED något / nöja sig (tyytyä) MED något

VID:

van (tottunut) / ovan (tottumaton) VID
 vänja sig (tottua) / fästa uppmärksamhet (kiinnittää huomiota) VID något

MOT:

byta (vaihtaa) MOT något

5. JOLTAKIN

(ablatiivi: opettele erityisesti av ja ilman prepositiota olevat)

AV:

snällt AV dig (kilttiä sinulta)
 få (saada) / låna (lainata) AV någon

FRÅN:

få (saada) / höra (kuulla) FRÅN någon
 hälsningar FRÅN alla

EI PREPOSITIOTA:

be någon OM något (pyytää joltakin jotakin) / fråga någon OM något (kysyä joltakin jotakin)

6. JOLLEKIN

(allatiivi: för, till ja åt tärkeimmät)

FÖR:

bra (hyvä) / nyttigt (hyödyllinen) / viktigt (tärkeä) / omöjligt (mahdoton) FÖR någon, esim.
Det är nyttigt för dig att komma ihåg denna regel. (hyödyllistä jollekin)
 berätta (kertoa) / passa (sopia) / presentera (esitellä) / visa (näyttää) FÖR någon

TILL:

skriva (kirjoittaa) / ringa (soittaa) / säga (sanoa) / skicka TILL någon

ÅT:

skratta (nauraa) / le (hymyillä) / ägna sig (omistautua) / göra (tehdä jollekin asialle) ÅT någon / något

PÅ:

arg (vihainen) PÅ någon, esim.
Vi blev arga på honom. (negatiivisia tunteita ihmisiä kohtaan)

MOT: (=jollekin, jotakin kohtaan)

vänlig (ystävällinen) / artig (kohtelias) / elak (ilkeä) / snäll (kiltti) / trevlig (mukava) / ärlig (rehellinen) MOT någon, esim.
Hon var mycket vänlig mot mig. (asennoituminen ihmistä kohtaan)

EI PREPOSITIOTA

bjuda någon PÅ något (tarjota jollekin jotakin)
 hända någon (tapahtua jollekin): esim. *Det hände mig en olycka i går.*

PREPOSITION KÄYTTÖ VAIHTELEE

ge (antaa) / köpa (ostaa) / skaffa (hankkia) något ÅT någon, esim.
Han gav blommorna åt henne. / Han gav henne blommorna.

7. POSTPOSITIOT:

Ruotsin prepositioilla med ja mot on suomessa useimmiten vastineena postpositio:

MED 'jonkun kanssa':

släkt (sukua) / bekant (tuttu) / förlovad (kihloissa) / gift (naimisissa) MED någon
 tala (puhua) / dansa (tanssia) / gräla (tapella) / trivas (viihtyä) / vantrivas (ei viihtyä) MED
 förlova sig (mennä kihloihin) / gifta sig (mennä naimisiin) MED

MOT 'jotakin vastaan':

demonstrera (osoittaa mieltä) / kämpa (taistella) MOT